

Soutěž podzimu pro zimu

aneb

**houbařské a mykologické povídky
pro dlouhé zimní večery**

Ročník 1

2008

www.DAMyko.info

Několik poznámek úvodem

Následující články byly přihlášeny do přátelské soutěže návštěvníků webu o houbách a slizovkách, houbaření a mykologii, houbařích a mykoloziích... www.DAMyko.info. Více se dozvíte na URL adrese soutěže:

<http://www.damyko.info/ForumA/viewtopic.php?t=4435>

Články byly „přepsány“ v té formě v jaké přišly do „redakce“, a nejsou na nich kromě úpravy formátování žádné zásahy. V případě, že jsem měl za to, že by některé výrazy ve školních slohových pracích vedly spíše k poznámce než-li k pochvale, nahradil jsem je v souladu s myšlenkou našeho dětem přístupného webu společensky přijatelnějším ekvivalentem. Takovou náhradu jsem označil hvězdičkou, takže čtenář může zalovit ve vlastním slovníku ostřejších výrazů a článek si tak přikořenit dle chuti i více než bylo původně uvedeno.

Články jsou zkompileovány a připraveny pro vaše vánoční chvílky pohody. Jsem prvním, kdo měl tu čest je všechny přečíst, a když píše, že mi bylo ctí, jistě vytušíte, že kvalita mne přímo uchvátila. Myslím, že v této soutěži to budou mít hodnotitelé horší než autoři. Vůbec vám to hodnocení nezávidím. Samosebou ani sobě. Hrůza pomyslet, že budu muset dát někoho na konec pořadníku. Na druhou stranu vím, že to ty, kteří nezvítězí, nijak neurazí ani neodradí. Každý z nás už šel několikrát z lesa domů s prázdným košíkem, a přeci to nikoho z nás neodradilo od dalšího výletu do lesa. Houbařina zkrátka není jen o plném košíku, stejně jako soutěže nejsou jenom o vítěství. Tož dopředu gratuluji vítězům a skláním poklonu všem, co se zúčastnily. Doufám, že nezkončíme u prvního ročníku a k příštím vánocům si nadělíme třeba rovnou celou knihu.

Hodnotit budeme tak, že každý sestaví vlastní pořadí. Autoři hodnotí také svůj článek! Jinak by přestalo být tak napínavé, kdo je autorem. Autory všech článků znám pouze já a tak to zůstane až do vyhodnocení. Pořadí, které musí autor udělit sám sobě, aby nebyl prozrazen, však bude nahrazeno průměrným pořadím od ostatních hodnotitelů. Více na webu.

Veselé vánoce a mnoho „hřibů“ do nadcházejících let

www.DAMyko.info Bob

1. Exotické houbaření

Chtěl bych se s vámi podělit o jeden z mých nejzajímavějších mykologických zážitků. Nestal se u nás, ale v severním Thajsku, či spíše na thajsko – barmských hranicích. Byl jsem tam ještě se dvěma přáteli na dvouměsíčním výletě za účelem pozorování tamní přírody a zvyků domorodých obyvatel. Dostali jsme se tehdy tak až k městu Mae Hong Son v severní oblasti Thajska. Dále, směrem k Barmě, se již rozprostíraly podhorské a horské mlžné pralesy, z nichž velké části byly opravdu původní, plné roztodivných exotických rostlin a zvířat. V naprostém souladu s přírodou v této oblasti žijí také různé, více či méně početné kmeny domorodců. Vypravili jsme se k jednomu kmenu karenské národnosti, který si nechával říkat „Červení Kareni“. Po celodenním pochodu pralesem jsme stanuli uprostřed malebné vesničky ve svahu, která tvořila shluk asi dvaceti bambusových chýší. Místní domorodci byli zpočátku trochu nedůvěřiví, avšak velmi milí a po rozhodnutí, že zůstaneme dva týdny, nám byla okamžitě připravena jedna z těchto chýší, ve které jsme mohli bydlet.

Každé ráno jsme dostali jídlo, celý den pak trávili v pralesích okolo vesničky a večer nás čekala teplá večeře, většinou pro našince velmi exotická (papoušci, krokodýl, drčení pulci atd.). Po čase nedůvěřivost z místních spadla a stali jsme se navzájem přáteli, začali jsme se učit jejich domorodé nářečí a snažili se ho i (k všeobecnému veselí) uplatnit. Bylo to skvělých čtrnáct dní, plných všech možných, ale bez výjimky nádherných příhod a zážitků.

V této mozaice příhod má své místo i jeden zážitek houbařský. Jednoho dne jsem vyrazil daleko za vesnici, směrem k posvátné jeskyni, o které místní mluvili. Terén byl v těchto místech dosti hornatý a také velmi špatně prostupný. Prakticky se dalo postupovat pouze po stezce, vyšlapané od vesničanů. Fotografoval jsem orchideje okolo cesty, když tu mou pozornost zaujala houba, která rostla nade mnou ve svahu. Abych ji lépe prozkoumal, musel jsem se vyškrábat strmě vzhůru a navíc překonat jakousi trnitou lijánu. Když jsem však u plodnice stanul, nevěřil jsem vlastním očím. Ta houba vypadala naprosto přesně jako náš Ryzec syrovinka, moje nejoblíbenější houba. Sytě oranžová barva, sametový nádech, bílé mléko, ale hlavně ona nezaměnitelná vůně! To vše bylo typické. Ale co dělá tady, v mlžných pralesích severního Thajska, 1500 metrů nad mořem? Říkal jsem si, budu mít o čem přemýšlet, musím zjistit zda je to skutečně možné, kam až sahá areál jejího rozšíření a chystal jsem se plodnici vyfotografovat. Najednou jsem si všiml druhé a vzápětí dalších o kus dál. Když jsem se dostal o několik metrů z původního místa, tu jsem si teprve všiml, že syrovinky jsou prakticky všude okolo. Bylo jich tolik, že na některých místech skoro souvisle pokrývaly stráň. Bezděčně jsem si vzpomněl na onen výrok z Járy Cimrmana o přemnožení lišek: ...lišek bylo onen rok tolik, že v souvislých vrstvách pokrývaly celé stráně a za vesnicí se jeden trs utrhl a zcela zavalil usedlost rolníka Mrázka...

Tento den pro mě expedičně skončil, možnost nečekaného gurmánského zážitku absolutně převážila všechny ostatní cíle. Sundal jsem košili a co to šlo jsem ji naplnil voňavými plodnicemi syrovinek. Že je to skutečně syrovinka jsem si byl nyní takřka jist. S tímto nákladem jsem vyrazil okamžitě zpět do vesnice, která byla od tohoto místa vzdálená tak sedm kilometrů. Uprostřed vesničky jsem svůj ranec složil a zavolal domorodce. Tito přírodní lidé houbu samozřejmě znali, ale z jakéhosi mě neznámého důvodu ji nepovažovali

za nic zvláštního, zřejmě ji upravovali pouze vařením. Divili se pouze tomu kolik jsem jich přinesl. Řekl jsem si tedy, že jim zkusím ukázat, jaká delikatesa syrovinka je, když se upraží a prosolí. Netrvalo dlouho a vůně syrovinek se nesla celou vesnicí. Teď teprve začal pořádný poprask. Domorodci skákali nadšením po ochutnání této lahůdky, horlivě si navzájem sdělovali nové poznatky a vzápětí mizeli do pralesa s bambusovými koši. Srovinky pak voněly mezi chýšemi každý den.

Jediní, kdo tuto dobrotu neochutnal, byli moji dva souputníci. Nebyl jsem schopen jim vysvětlit, že syrovinka je tak jedinečná, že ji nelze prakticky zaměnit. Byl jsem pro ně nezodpovědný blázen, jenž hazarduje životy obyvatel celé vesnice. Nic na tom nezměnil ani fakt, že konzumace byla takřka každodenní, po celé dva týdny a nikomu se samozřejmě nic nestalo.

2. Německý hledač hub

Nedávno jsem po patnácti letech pochoval německého ovčáka. Snad nikdy se nestalo, že bych jel do lesů, luk, vod a strání bez něho. Nikdy bych nevěřil, že mohu mít psa raději než dokonce vlastní rodinu. Byly to úžasné chvíle, které jsme společně prožili na trempských cestách. Mnohokrát jsme pod širákem leželi vedle sebe pod jednou celtou, aby nás nesežral ten malý, protivný, létající hmyz.

Měl jsem ho s papíry. Dobře si pamatuji, jak jsem si ho odebíral od chovatelky. V bytě se hemžilo několik štěňat a dvě děti, které jim dávaly pěkně zabrat. Snad proto ten můj pes, příkladně vycvičen, caparty nesnášel. Kdykoliv, kdekoliv je byl schopen ihned sežrat. To byla obrovská potíž. Jak rád bych věděl, jest-li je vůbec možné, že štěně to týrání od dětí si může zafixovat po celý život... Kdo ví, tak jistě zde rád odpoví!

Po půl roce jsem začal s tou mojí "bestií" chodit do bývalého Svazarmu na cvičák. Hned po prvním dni jsme kráčeli kolem řeky, přes pole, louky, k domovu. Přecházíme hlavní silnici a vstupujeme na polní cestu, kam v nočních hodinách rádi zajížděli milenci. Auta se pohupovala, ozývaly se z nich takové divné zvuky. Mládenci tam asi učili dívky marxismu leninismu. Nebo je učili milovat ODS, ČSSD. Zamyšlen procházím alejí, pes na volno. Jdu a jdu a najednou koukám, pes nikde. Otočím se a vidím jak leží na cestě a kouká jak jelen na moji maličkost. Volám ke mě, k noze. A nic. Pes kouká jak vůl a vůbec se nehýbá. Přicházím k němu a co nevidím. Vedle jeho tlapy leží nádherné "zlaté" hodinky. Cena, jak jsem později zjistil, 6000,- korun. Pes si zaplatil peníze, které jsem dal chovatelce a ještě si předplatil stravu na mnoho let.

Mimálně jednou za rok jsme jezdili do přírody na soustředění. Cvičila se poslušnost, obrana, stopování. Jednou takhle jdeme z rekreačního střediska, které bylo uprostřed lesů u nádherného lesního rybníčku, kde se dalo i koupat. Houbařský ráj to na pohled. To je ta krásná země, země... Procházíme lesem na nedaleké louky, kde jsme měli položené stopy. Kolem cesty spousta, ale spousta hub.

"Hele, * že ten tvůj pes dokonce umí hledat i houby?" Stále jsme se vzájemně špičkovali a psovodi nesnášeli, tedy právem, jak jsem v žertu stále vychvaloval dovednosti mého psa.

"Samozřejmě, ale jak to víte, vždyť jsem o tom nikdy nemluvil. Kdybych vám to volové řekl, tak by jste si po celý život ze mě dělali srandu."

"Ty tedy ale umíš kecat. Jó redaktor se nezapře." děl jeden. Další pokračoval. "Já se s tebou vsadím, že ten tvůj hlupáček* nenajde ani maso, natož houbu."

Jako začínající živnostník jsem toho hned zneužil. "Tak jo. Vsázím se o 25 000,- korun."

"Sázku přijímám."

To jsem se tedy pořádně lekl. To jsem nečekal. Byl jsem v koncích*... Kluci, kteří mě dobře znali, mu ale začali říkat, neblbni. Svitla naděje, že nepřijdu o tak velkou částku. Byl jsem v koutě. Dobře kamarádi věděli, že jsem známý šibal, srandista, humorista. Já jsem však k smíchu měl daleko...

Na loukách jsem se uklidnil. Stopu jsme udělali příkladně, bez jediné chybičky. Měl jsem radost, opět jsem ukázali, že jsme na zkoušky z výkonnosti dobře připraveni. Celou noc jsem nemohl spát a i ten pes poznal, že nejsem ve své kůži. Ležel u postele, každou chvilinku zvedl hlavu, jako kdyby chtěl říci, to nic šéfe, kamaráde, já to dokážu.

Po snídani jsme opět vyrazili na cestu přes les. Parta se dobře bavila. Pouze my dva sázkaři, jsme na tom nebyli dobře. Vsadili jsme se o hodně peněz a to úplně zbytečně, z blbosti. Mé rty však občas vytvořily takový šibalský úsměv. A přišlo to.

"Tak co kluci, ta sázka ještě platí?" Všichni se těšili co bude. Jaký to z mé strany bude průšvih*, jak přijdu o peníze, které oni společně prochlastaj v tom nejlepší, nejdražším alkoholu.

"Jasně jdem na to, NATO!" řekl jsem a čekal ještě několik desítek metrů, kdy se objeví nějaké ty houby.

Všichni byli napnuti, dokonce psi byli v naprosté pohodě, v dokonalém klidu. Snad poprvé ve svém životě. Vytušili, že se bude dít něco důležitého, nevšedního. Netrhali vodítky, neštěkali. Lesem vládl klídek, naprosté ticho. Všichni přítomní začali tušit, že to dopadne nějak jinak...

Odepl jsem vodítko, sundal košík a postoupil se psem kousek do lesa. "Hledej houby," zařval jsem a vypustil psa do lesa. V zápětí jsem v tichosti dodal, ale tak aby to všichni slyšeli: "Hříby, křemenáče, kozáky. Na ty ostatní se vykašli." Najednou všichni koukají a pes si pod dubem lehl. Pomalu jsem k němu přistoupil. Skláním se a ukazuji pěkného, velkého hříba smrkového. Mám zvednutou ruku s plodnicí a to přesně tak, jako kdyby to bylo při soutěži ve stopování.

"Hledej!" řvu a pes s velkým zájmem dělá tak zvaný revír mezi stromy. Nelehá, ale doslova padá do mechu. Přistupuji a zvedám dalšího hříba. Pak následuje několik kozáků a dva křemenáče. "K noze!" a jdeme ke skupince psovodů. Ve tváři, vážný výraz, ale opět občas ten šibalský úsměv. "Tak jo, vyhrál jsi. Ty peníze ti dám v Praze." Žádné gratulace, všichni jsou v šoku, mám pocit, že budu muset kvůli infarktům a mrtvicím volat rychlou.

Poznámka: Na té polní cestě co jsme našli ty hodinky jsem vylepil na strom papír se svou adresou. Nikdo se o časomíru nepřihlásil. Jenom doufám, že ten dotyčný nebyl houbař, a že nechte tyto řádky...

Ano to ještě není konec! Dokončení někdy příště, pakliže budete mít zájem jak tento příběh, který se doopravdy stal, skončil.

Váš kamarád, houbař, tremp

3. Za hory, za doly ...

Byla sobota a po celotýdenní honičce od tmy do tmy jsem se rozhodl bojkotovat veškeré domácí práce a zdrhnul do lesa. Nejdřív jsem se zastavil na nově osázených planinách Krušných hor v očekávání, že mezi smrčky a břízami objevím nějaké křemenáče, kterých je letos poskrovnu. Výsledkem ale bylo jen pár okousaných kozáků. V remízcích původního vyššího lesa, který přežil socialistickou „péči“ o životní prostředí to nevypadalo o moc lépe. Les byl ve velmi špatném stavu a tak jsem kromě několika běžných nejedlých druhů našel pouze jednoho suchohřiba.

Vzpomněl jsem si ale, jak kolega popisoval žně v lesích okolo Novodomského rašeliniště. Byl jsem blízko a tak jsem se tam zajel podívat. Do samotné rezervace se mi nechtělo, jednak nebyla zřízena proto, aby se tam každý coural a pak také nemíním skončit jako Švédí za třicetileté války, kdy s vozy naloženými kořistí zmizeli v bažinách nedaleko Kovářské.

Na vjezdech do lesa bylo vyvěšeno cosi v němčině. Je to ostuda, že navzdory svému polovičnímu německému původu umím tímto jazykem jen pes a kočka a tak jediné co jsem si přečetl bylo české razítko Městských lesů a také to, že se něco děje od tří odpoledne do devíti ráno. A opravdu se dělo.

Po hodině hledání lesa zaslíbeného, kdy mi v košíku nepříbylo vůbec nic, se zdálky začali ozývat jeleni. Na tom není v říjnu nic zas tak divného. Vyškrábal jsem se proto na posed uprostřed mýtiny a nachystal nádobíčko, že si nějakého vyfotím. Byla to asi dost profláknutá skrýš, protože jeleni se zásadně pohybovali mezi stromky a křovinami tak, aby na ně z posedu nebylo vidět. Během chvíle už netroubili zdálky, ale byli všude okolo mě. Přišli tak blízko, že kdyby se mi některý z nich ukázal, klidně bych ho na tu vzdálenost mohl trefit šiškou.

Pak jsem si teprve uvědomil, že jsem obklíčen. Za chvíli se začne stmívat a jak z lesa ven? Měl jsem přesně opačný problém, než Smolíček Pacholíček. Moc se mi mezi jeleny nechtělo a raději bych bral ty Jezinky. Pokud je někdo z vás ještě neslyšel, tak je to podobné tomu, co občas vydávají televizní dinosauři (myslivci prominou). Do rána jsem na posedu sedět nechtěl a tak mi nezbyvalo, než se vydat na cestu a doufat, že ze mě budou mít větší strach než já z nich a utečou. Jenže omyl, jeleni v říji myslí jen na jediné a z přítomnosti člověka si moc nedělají. Jeden sice líně odkráčel stranou, ale dalšímu se z křoví, kterým procházela cesta, moc nechtělo a hlasitě dával najevo kdo má navrch. Na okraji rašeliniště jsem si moc nemohl vybírat kudy půjdu a tak jsem musel rychle něco vymyslet. Vzpomněl jsem si, že na psa obvykle stačí, když zvednete nad hlavu něco hodně dlouhého, třeba větev,

aby měl před vámi respekt. Zkoušet to na jelena by asi byla jen hloupá provokace, protože to co má on na hlavě není imitace. Ale nějaký pes by se mi v tu chvíli hodil, jenže kde ho vzít ?

Nezbývalo mi nic jiného, než si psa udělat a protože ho umím docela dobře napodobit, cestu z lesa jsem si nakonec musel vyštěkat. Jeleni se s dusotem rozprchli na všechny strany a já mohl s chudým úlovkem v košíku a ještě menším ve foťáku odejít domů.

4. Originální a zcela nový způsob sběru hub

Máme chatu v jedné zátocce na Slapech a kdo to tam zná, asi ví, že zdejší lesy nejsou zrovna vhodné pro sběr hub. Pokud se nějaké na březích kolem vody vyskytují, jedná se spíš, než o houbaření, o trénink na volné lezení. Věčné drápání se po strmých srážech je poměrně náročné a nejvíc bolí nohy v kotníku, neustále zapřeném ve svahu, aby člověk houbový udržel alespoň trochu balanc a mohl se ještě při tom i rozhlížet, zda něco zajímavého, nebo dokonce k snědku mu dnes lesík nadělí. Hub zde bývá pomálu. Skály jsou pokryté malou vrstvou zeminy a ta rychle, obzvláště v letních vedrech vysychá a to podhoubí rozhodně nesvědčí. Pouze po vytrvalých deštích se v letním období můžeme těšit, že si sběrem hub trochu ozvláštíme jídelníček. Poté, co výrazně zchudla zemědělská družstva nad kopci a už se nehnojí, vyrazily po deseti letech i lišky obecné, objevily se i lišky bledé. V oblasti, kde není v místě obchod a přestala sem zajíždět i pojiždná prodejna nám nález hub vždy ztraktivní poněkud jednotvárný ráz stravování.

Jednou, zcela náhodně jsem objevila nový způsob sběru. Jako majitelé poslední chaty těsně u vody jsme s ní v poměrně častém kontaktu. Proč se nevykoupat, když je hezky, voda teplá a celý ten proces je vlastně místo mytí, protože jiná voda kolem není a užitkovou bereme z nedaleké studánky, která není dvakrát bezedná a sotva nám stačí na převaření k opláchnutí nádobí. Na ostatní akce, jako je praní a mytí rukou nám musí stačit voda dešťová z barelu pod okapem. Přejdu ale k akci samotné. Je pozdní odpoledne, na břehu sedí jen pár rybářů a ve vodě nikdo. Běžný obrázek, v týdnu býváme i v létě v zátocce sami, jen navečer se sem trousí rybáři ve naze něco ulovit, nebo, a z toho je podezírám já, vypadnout z domu. Jdu do vody. Moje dcera se dnes koupat nechce, bere si papírový pytlík a nůž a odchází na protilehlou část zátoky proti sedícím rybářům. Ve stráni je tam vyšlapaná uzounká cestička, která nikam nevede a slouží rybářům a vysoké zvěři, která po ní chodí večer a brzy ráno pít vodu z jezera. Když potřebujeme rychle pár kousků hub do polévky, chodíme tam, ale žádný zázrak to není, najde se jich opravdu jenom několik kousků, tak pro vylepšení chuti polévky z pytlíku. Papírový sáček jí bohatě postačí, alespoň, kdyby jí upadl neskulí se až do jezera jako košíček.

Půjdu s tebou po cestičce, jak ty plaveš, povídá Martina a za chvíli už ji také vidím. Je to jednoduché, cestička jde skoro těsně kolem srázu, mezi ní a vodou, kde jsem teď já zbývají tak tři až čtyři metry nízkého lesíka. Nad cestičkou je vysoký smrkový les, místy s náletem listnáčů. Už jsme také vzbudily pozornost rybářů, kteří sedí kolem vody. Nezlobí se, že jim ve vodě plaším ryby, vědí, že stejně nic zase nechytanou a tak napjatě sledují, co bude. Buďto

vylezu ven a bude „mokrý tričko“, nebo jsem plavec zdatný a poplavu až ke skále na konec zátoky a pak je potřeba sledovat, zda u toho budu funět, nebo to zvládnou se ctí. Začínám uvažovat, co si vybrat, když mám tolik lačných diváků, když tu, moje houbařské oko zpozorní. Houbové čidlo v hlavě rozsvítilo červenou. Stop! Pod cestičkou, kudy leze Martina sedí kousek od vody houba. Co houba, to je hřib. V zátoce není mělko ani při okrajích, dva kroky a už nestačíte. To mi dovoluje přiblížit se skoro těsně až ke břehu a prohlédnu si to, co vidím. Nemýlím se, je to hříbek. Ještě by to také mohl být „hořčák“, také tu rostou. Pojď sem, volám na Martinu. Vidíš ten strom, co je zelený i na kmeni? Slez a podívej se vedle něj. Je to hříbek, povídá, kousnu do něj. Sladkej, šup do pytlíku. Hele, je tu ještě jeden a tady taky, libuje si Martina a pro lepší stabilitu si sedá na bobek a čistí hříbky. Nebudu to natahovat, našly jsme jich na tom malém prostoru podle vody nejmíň dvacet. Z cestičky v lese vidět moc nebyly, tam dokonale splynuly s prostředím, ale z vody jsem jim viděla některým rovnou pod kloboučky. Rybáři viditelně znervózněli a posléze se i naštváli. U vody se nese zvuk pěkně hlasitě a nemusíte dvakrát moc mluvit nahlas, aby bylo slyšet každé slovo. Celé ty naše houbové rozhovory vyslechli a ten nejbližší pronesl. Baby zatracené, já se na to tady můžu klidně vykašlat a jdu domů. Ráno jsem vstával na houby a nic jsem skoro nenašel. Tady sedím taky celou věčnost, komáři mě štípou a ony si tady sbírají hříbky rovnou z vody. Jdu pryč. My jsme šly taky, už mi byla ve vodě trochu zima a také houby už nebyly žádné viditelné na dosah. A věřte tomu, nebo ne, víckrát jsme tam už hříbky v takovém množství nenašly. Houby jsou zkrátka magické dary lesa a sbírat je můžete prakticky v jakékoli poloze. Lézt po čtyřech, plazit se v předklonu, prodírat se houštím, šplhat pro hlívy po kmenech stromů a také, zcela proti běžným pravidlům lesního sběru lze za houbami i plavat.

5. Dar

„*Vstávej! Vstávej!!!*“ ... Babi, je ještě tma, takhle brzy nevstávám ani do školy ... A je tu zima, ta pitomá peřina se mi zase schrula na jednu stranu a mrzla jsem. A babi, krávy mě budily, bučely!!! ... a ponocnej, Barděj, no ty to nevíš, ale já se ho bojím. Chtělo se mi v noci čůrat, byla jsem strašně dlouho vzhůru, než jsem vylezla z postele, ale pak jsem už opravdu musela na záchod. Nemůžeš mít záchod doma jako my? Kdo má chodit ven v tý zimě. Viděla jsem Barděje a bála jsem se pak zase usnout. A babi ...

„*Vstávej už! Máš tu čaj!*“ ... Nojo, už jdu ... Nesmím nic říct nahlas, ještě bych k tomu čaji dostala pohlavek a až přijede máma, vynadala by mi. Takový prázdniny, holky jsou u hodnejch babiček ... Ten čaj je horkej! Druhá babička mi ho vždycky vychladí, abych se neopařila!

„*Vem si chleba, gumáky máš na verandě, nezapomeň košík. Jdeme!*“ ... Ty gumáky nějak smrdí, fuj. A chci chleba s máslem a s marmeládou, sádlo mi nechutná! Kdybych jenom mohla brečet ...

Venku je ještě tma tmoucí. Gumáky jsou mi velký, je slyšet jenom jejich pleskání na cestě. Dusím se chlebem, čaj byl horkej, mám žízeň. Dva kiláky do lesa, do kopce, aspoň, že už svítá. Nechápu, jak může babička před tím ještě jít tu samou cestu do kravína, nosit kravám v nůších, no to bych se po návratu na celej les vykašlala a šla si lehnout. V kolik vlastně vstává?

„*Dávej pozor, tady nebyla Šustrovka, tady budou!*“ Pitomá Šustrovka. Taky musí strašit tak brzy.

Tuhle houbu neznám, prašivka, taky prašivka, samá prašivka, les plnej prašivek. Tak to jsme snad měly spát, ne?

„*Proč je nesebereš?!*“

„*Babi, to jsou prašivky*“.

A zas a znovu slyším, jak se která ta divná houba s lupenama jmenuje, na co si dát pozor, pod čím roste, kdy roste ... chci zpátky do vesnice, holky už budou mít nakrmeno, půjdeme se koupat do Berounky, pěkně šusem podél Čertovky dolů a hříby tam nechám, abys věděla!!!

„*Je tady pěkně, vid'?*“ Pěkně ... To určitě! Nikde nikdo, ani človíčka, to je teda fakt pěkný! Chci za holkama! Už jsme tady snad dvě hodiny. Nebo tři? No sláva, konečně, obracíme zpátky ...

Ale košík je plnej, ty houby mají přece něco do sebe, voní jako nic na světě, a bude polívka. Tak to jo, to se těším. Tu babina opravdu umí. A upeče buchty, slíbila mi to, když jsem našla to hejno křemenáčů. Už je světlo, dolů z kopce se jde dobře. Vyženeme s holkama krávy a pod dubama na louce budou hříby, babi, já je nakrájím a dám je sušit sama. Neboj, neříznu se ...

Všechno je stejné. Náves, chlív, baráky, váha na návsi ... Babi, tys mě nenaučila péct ty svoje buchty, škvařit sádlo, ještě je toho spousta, co neumím. Ne, ještě jsi mi neměla umřít ... Měla jsem s tebou být víc, rakovina je příšerná, když dostala i tebe. Ty sis nikdy na nic nestěžovala. Chci chleba se sádlem a horkej čaj a do lesa ... Babi ... hledám tě v domě, u králíkárně, v chlívě, na verandě, v holubníku ... Kde jsi? Kde je něco, co bys mi vzkázala, nechala ... Takhle se neodchází. Babi. Stejská se mi ... Už zas je mi do breku.

Plynou ne roky, ale desetiletí. Práce, děti, uklízet, vařit, honit se a honit pořád dokola, k tomu neutichající pražskej rámus. Copak se musím nutně zbláznit??? Najednou se mi chce do lesa. Nevím proč. A když poslechnu vnitřní hlas, najdu ne jen houby, ale i ticho, ze kterého až bolí hlava. A najednou jsem zpátky ... Pamatuju si, co sebrat a co ne, i když mám za ta léta obrovský mezery. Ale to je fuk, je tu tak dobře, jako nikde jinde ...

Tak tady je, babi, tvůj dar jedné z osmi vnuček! Vstát brzy, v polospánku na sebe něco nasoukat a vyrazit. Zapomenu na to, na dlouhé roky pro mě les nebude existovat. Ale vrátím se, a pak si na tebe vzpomenu ne desetkrát, ale stokrát. Až mě dohoní vlastních pár křížků, vzpomenu si na čaj z lípy, co rostla na návsi, na med, na chleba se sádlem a domácí kvašený zelí. Najdu v lese velebnost, mír duše a únik od věčného lidského plahočení za štěstím v podobě konzumu a různých podivných hodnot, zapomenu aspoň na chvíli na každodenní starosti.

Vracím se domů a jsem klidná a šťastná. Protože jsem byla v chrámu ticha, v přírodě, v místě, ze kterého pocházíme my všichni a kam patříme. Ať se tváříme sebejistěji a sebemoudřeji, jsme společenší, vzdělaní, úspěšnější, stále jsme součástí přírody.

Babi, vím to ne kvůli vzletným slovům akademiků, ale díky tobě ...

6. Proč jsem houbařem?

Jednoduchá odpověď je, že nevím. Na jednoduché otázky nebývají často jednoduché a černobílé odpovědi a to je asi i tento případ. Všechno se nedá vždy popsat jen ano, ne, nebo jedničkami a nulami.

Houbařem se asi nikdo nenarodí již v kolébce. Vztah k přírodě a k houbám se vytváří většinou postupně již od mládí. Nezastupitelnou roli v tom hrají rodiče a dospěláci, kteří mají rádi přírodu, mají přirozenou autoritu a umí dítě k přírodě přitáhnout. Je důležité ukázat dítěti, jak se k přírodě a k houbám chovat.

Houbaření pro mne není masový sběr hub, kterým se člověk „sběrač“ snaží rodině zabezpečit zimní zásoby tak, aby rodina zdárně přežila do jara. Výjezdy houbařských rodin podobných rodině Homolkových mi nahání kopřivku.

Houbaření je pro mne hlavně motorem, který mne nutí chodit do přírody velmi často. Tomuto motoru jsem vděčný, protože jsem od přírody lenivý a bez hub by mne to táhlo do přírody podstatně méně. Houbařská vášeň mne přivede do míst, kde bych se normálně nikdy nevydal. Co si budeme namlouvat. Jsou krásné a nádherné lesy, kde je radost se procházet a kochat. Houby však usmyslí, že si porostou v nejhustější houšti, v té nejprudší rokli a za houbami se musíme plahočit vysokou travou prorostlou šlahouny ostružiníku.

Jen blázen se může v parném létě pořádně obléci, po kolenou prolézat houštiny, nechávat si kůži rozdírat od mlází a šlahounů a nechá se poštipat od much, ovádů a komárů. O mnoho lépe nedopadne houbař, který po nočním dešti chce prozkoumat svá kozáková místa v březových a osikových houštinách. V televizních reklamách nabízejí různé masážní sprchy, ale žádná se nadá srovnat s takovou procházkou. Proti reklamovaným sprchám mi chybí regulace teploty sprchové vody. Jako zlatý hřeb po návštěvě lesa si může houbař udělat tipovací loterii kolik klíšťat domů přinesl a jaké následky si z toho odnese.

Všechny tyto útrapy však okamžitě zmizí jakmile se před houbařem objeví nádherná rodinka hříbků nebo křemenáčů. To najednou všechny bolesti zmizí, oči se rozzáří, tělem se prožene nová energie, člověk ztratí najednou přehled o čase a prostoru, začne zmateně pobíhat po okolí a hledat další rodinky.

Samostatnou kapitolou pro houbaře je čištění a zpracovávání hub. Já osobně tyto dvě kategorie výrazně odděluji. Čištění hub je pro mne nejméně atraktivní aktivitou u houbaření. S oblibou využívám pomoci ostatních členů domácnosti. Než bych měl houby čistit, raději je rozdám. Kulinářské využití hub je nad rámec tohoto článku.

Myslím si, že houbař musí být svým založením skřivan, kterému nevadí ranní vstávání. Na houby je třeba vyrazit brzy ráno, často ještě dříve než slepice opustí kurník. Nejde jen o to, abych byl na oblíbených místech jako první. Jde o to, že ráno je les nejkrásnější. V létě je v lese příjemný chládek a v letních rozpálených dnech je v lese po ránu jako v oáze. Ptáci po ránu notují své nejlepší variace. Později se sluníčko vyhoupne nad obzor a vykouzlí na lesních pasekách nádherné obrazce světél a stínů. Rosa se na stéblech trav a na pavučinách zatřpytí jako drahokamy. V těchto okamžicích je les opravdu krásný, ale prudkých rozhraních stínů a světél se houby stávají neviditelnými. Sluníčko postupně začíná hřát a pálit a to je pro mne ta pravá doba, kdy již se nejraději ubírám k domovu.

Otázkou je zda chodit na houby sám, nebo v širším společenství. Pokud jdu sám, mohu si sám určovat tempo a výběr lokalit. Mohu si v klidu houby vyfotit a věnovat se i houbám, které nepatří do houbařova košíku. Já nejraději chodím na houby ve dvou a nejlépe s dobrým přítelem. Tvrdí se, že člověk u golfu pozná charakter svého partnera. Golf nehraji, ale u houbaření to platí také ve stejné míře.

Samostatnou kapitolou je takzvaná suchá příprava houbaře (hlavně zimní). Do této oblasti patří studování houbařské literatury a atlasů, sledování internetu a účast na houbařských fórech a samozřejmě i trocha houbařské latiny v rámci pivních diskuzí. Zanícenému houbaři nikdy nestačí jeden atlas a atlasů není nikdy dost. Je dobré mít atlasy s fotografiemi, kde jsou houby zasazeny do svého životního prostředí a je také dobré mít atlasy malované, kde malíř může ztvárnit houbu tak, aby byly zobrazeny všechny charakteristické znaky podle nichž lze houbu určit. Při listování atlasy mne fascinují libozvučné názvy našich hub s kterými se člověk při jejich vyslovení může doslova mazlit.

Velký díl houbařské osvěty pro mne na internetu znamenají houbařská fóra. Zde se může houbař o houbách dovědět mnoho, ať už si dá sám nějaký příspěvek, nebo jen pasivním sledováním článků. Někdy se mi stane, že najdu houbu, kterou jsem nikdy předtím neviděl a díky samovzdělávání na internetu jsem si takřka jist se zařazením houby.

Houbaře neposuzuji podle toho kolik druhů hub znají a kolik druhů sbírají. Mým kritériem pro název houbař je posedlost člověka neustále vyrážet do lesa za houbami. Znáám houbaře, kteří sbírají třeba jen několik druhů hřibovitých hub, ale dokonale čtou les a mají čich ohaře a oko sokola k objevení hub. Houbaři nevadí, že z lesa nepřinesou plný košík. Hlavní je pobyt v přírodě, mít z návštěvy lesa dobrý pocit a zažít trochu malého štěstí v chrámu matky přírody.

7. Jak mi Penízovka sametonohá vyhrála půl tuctu plzní

a neb reakce na foto v nahoubaři a výzvě k soutěží v Damyko

Ani nevím, kdy to bylo, no je tomu nejmíň 30 let, to když ještě v Praze bývalo mnohem víc sněhu, než je právě dnes 24.11. 2008. Manželka mi vyhlásila pro mne zrovna nevítanou návštěvu, hlavně ten pan i se svou manželkou se rádi sázeli a to o cokoli. Přiznám se, že tento druh zábavy mě nebaví ani dnes.

I přemýšlel jsem jak se tomu setkání vyhnout, a tak plácnu: "*Jé, ale já jsem chtěl jít na houby*".

"Ty jsi se snad zbláznil", praví manželka, *"copak nevidíš, že je tam je skoro půl metru sněhu"*. No a bylo po legraci.

Tudíž jsem musel z práce dorazit relativně včas a návštěvu trpělivě vnímat. "*A to chtěl jít na houby*" rozohnila se po pár skleničkách něčeho dobrého, na moji adresu manželka.

"Tak to se vsadím, že nic neroste a tudíž bys nic nenašel", povídá pán návštěva.

"Ale roste, jenže se mi do toho sněhu nechce."

Tak začala sázka o 6 plzeňských piv, což byl v té době vzácný artikl. Dále se o to již odehrávalo v mé režii, neboť jsem byl na 99,999. % jist, že je najdu. Ono totiž tak 2-3 dny před sněhovou nadílkou jsem v blízkém lipovo-vrbovém hájičku viděl obrostlé pařezy vánoční houbou, vynikající penízovkou sametonohou, která se vyznačuje mimo jiné také cytostatickými účinky.

Sázka spočívala v tom, že do 2 hodin najdu alespoň 1 kilogram čerstvých hub, ze kterých udělám chutné řízky. Kdo neví o co jde, určitě by si proti mě přisadil, neboť byl konec února a sněhu jak na horách. Moje náčiní tvořilo jen rýžové koště a nožik a díky solidní paměti jsem byl s úlovkem nazpět za půl hodiny a než se venku setmělo, jsme si pochutnávali na řízečcích z penízovky.

Dodnes dávám, a to ve všech ročních obdobích, přednost plzeňskému před extraktem z penízovky.

Mnoho zimních nálezů přeje autor.

8. Na houbách bez Františka i s Františkem

František je černobílý kocour a my máme chatu v lese. Jen tak, volně loženou v přírodě, bez plotů, které samozřejmě v takovém prostředí být nesmí, protože by ohrožovaly v pohybu lesní zvěř. Nemáme elektřinu ani zdroj vody a pobyt tady znamená v mnohém návrat k přírodě v pravém slova smyslu, pomíneme-li ovšem fakt, že u chaty parkuje auto, ale i to jsme museli pořídit terénní, protože normální, s výjimkou traktoru k nám bez problémů a poškození nepřejede. Po cestě je nutné třikrát projet potokem, ve kterém sice moc vody

nebývá, ale náklon svahu je značný a pohon všech čtyř kol nutný. Obzvláště pro cestu zpět do vesnice se osvědčil, protože z vesnice k nám přijelo už sice odvážlivců několik, zpátky ale bez potíží žádný. Okolní les není sice žádný zázrak v houbařských lovištích, ale za ta dlouhá léta, co tam jsme už přesně známá místa, kam na co chodit a kam chodit absolutně nemá cenu. Houby jíme rádi a zpestřují nám jídelníček, který by jinak byl poněkud jednotvárný s nabídkou konzerv a polévek v prášku. Taková čerstvá houba, když se k hotovému, mnohdy ne zrovna vábnému jídlu přidá, změní mu charakter tak, že se z něj stává i jídlo dobré až chutné.

Tady je ovšem problém první, František je kocour neposlušný a chce chodit všude s námi. Představa, jak jdu do lesa, který je samé kopce a srázy a vláčím s sebou neposlušného kocoura jeví se jako obraz nereálný. Navíc panuje obava, že by se nám mohl v lese ztratit a už nenajít cestu k domovu. K návštěvě lesa je potřeba mít asistenta. Ten popadne Františka, zákeřně ho pochová a houbařský vyvolenec zatím prchne po lesní cestě směr naše místa pro sběr hub. Když nás Franta nemá na dohled, už za námi neběží a pohybuje se jen kolem chaty. Jednou jsme ale chtěly jít s dcerou do lesa obě a houbový asistent nám chyběl. Jak to zařídit, aby ten kočičí holomek zůstal doma? Daly jsme mu pořádně najíst v domnění, že se přezere a někde v přítmí chaty usne, ale nestalo se tak. Asi vytušil, že se něco zajímavého chystá a ne a ne zabrat. A tak jsme se uchýlily ke hnusné, podlé lsti. Po chatě jsme rozmístily Frantovy oblíbené lahůdky, misku s vodou, kočičí záchodek a milého kocoura jsme prostě a jednoduše popadly a v chatě jsme ho zamkly. Po lesní cestě jsme upalovaly pryč a pochechtávaly jsme se, jak jsme ho dneska pěkně dostaly. Asi za hodinu jsme se vracely s košíčky lišek, které tu na stráních, víte-li spolehlivě kde, lze v poměrně značném množství najít, i pár smrkových hříbků a dokonce i jednu syrovinku jsme našly. Spokojeně, s pocitem dobře a plodně stráveného času jsme odemkly chatu a tam – ticho. Kocourek nebyl nikde viditelný, jako by v chatě ani nebyl. Asi se urazil, že jsme ho zamkly, usoudila jsem, ale divné to bylo, chata není nijak zvláště velká, jen dvě místnosti, jedna dole a jedna na spaní v patře. Uprostřed dolní místnosti byla na podlaze velká kaluž vody, která v přítmí malých okének vypadala jako romantické jezírko. Nebylo to ale jezírko, to jen náš miláček kočičí se nám rovnou doprostřed místnosti vyčůral. Záchod byl nepoužitý, kocouří laskominy ale zmizely z talířků všechny. Nad tím vším se ale vznášel nepopsatelný puch, který se odnikud nešířil, protože ho byla úplně plná chata. Vysušily jsme romantické jezírko a pátraly po zdroji toho děsného smradu. Nahoře v patře hned u schodů bylo bohatě nazvraceno, jako by s námi v chatě žilo koček rovnou několik a ne jenom jediná. Nemáme elektřinu a v koutech bylo třeba pátrat pomocí baterky a pak jsme to konečně objevily. Kocour se přetláskal lahůdkami, kterými jsme ho obložily na usmířenou a dostal pořádný průjem, který odložil poblíž kamen. Ani se nenamáhal dojít si do steliva, což normálně bez problémů dělal. Místo, abychom odpočívaly po výletu do lesa, několik hodin jsme asanovaly chatu. S jezírkem problém nebyl, ale s tím, co nám nechal nahoře už poněkud ano. Ani s plnou pusou pastilek Tic-tac a citrónovým sprejem v ruce to nebylo snadné zvládnout a muselo se to udělat neprodleně, aby se v chatě po vyvětrání dalo také ještě ten den spát. Pěkně nás dostal náš černobílý mazlíček. Když vy takhle, já taky nejsem úplně bezbranná kočička. Nevezmete mě s sebou, já vám tak zaneřádím chaloupku, že na to několik hodin nezapomenete. Houby jsme čistily ten večer až při lampě a náš pocit

vítězství nad kocourem se kamsi vypařil. Už nikdy jsme ho nezavíraly do chaty, protože jsme měly v čerstvé paměti, co by zase následovalo. Pod chatou teče potok, ten, který po cestě k ní projíždíme autem. Není moc široký, určitě nemá víc, než metr tam, kde jej přeskakujeme, abychom se dostali do dalšího kousku lesa za ním. Ani se nedá říci, jdeme na houby, říkáme jen jdeme za potok a pár pěkných hub se tam také dá najít, rostou tam i hříbky a pár kozáků, které jinde v lese ani nejsou.

František je s námi venku na plácku před chatou a my jdeme za potok. Jdeme ale jen my dvě, protože se ukázalo, že Franta se bojí vody. Má strach přeskočit potok a s nedůvěrou kouká na tekoucí vodu, které je tam asi tak dva centimetry do hloubky. Stojí na břehu a ječí, což v kočičím jazyce, kterému už rozumíme znamená, přenes mě přes ten potok, já se bojím a chci tam taky za vámi. Jsme na něj zase hnusně necháváme ho tam. Buď to přeskoč a pojď s námi, nebo tu musíš počkat a jdi domů, řekla jsem mu. Nevím, jestli mi rozuměl, ale řval dál, tak jsme ho tam zrádně nechaly v domnění, že když nás neuvidí, vrátí se k chatě. Jak jsme se vzdalovaly, kocouří řvaní sláblo a zdálo se, že to pravdu vzdal. Jenže najednou letěl kocour po cestičce rovnou k nám. Nakonec přemohl strach z vody a tolik za námi chtěl jít, že přeskočil. Nad cestičkou je strmý svah, kam vůbec nechodíme a nahoru se musí lézt po čtyřech. Tak, říkám si, pro kocoura žádná překážka, teď nám do toho lesa nahoru uteče a už ho nikdy nevidíme. Jenže kocour překvapil. Běžel sice po cestičce dál před nás, ale když viděl, že jsme se zastavily a něco sbíráme, vrátil se k nám a zkoumavě očichal náš úlovek. Pak opět vyběhl na cestičku a pokud viděl, že za ním nejdeme, sedl si a počkal na nás. Nikam neutíkal a v podstatě se dalo říci, že s námi chodil a houby jsme hledali společně. Na konci cestičky, která končí nad vodou a dál nikam nevede jsme se obrátily a se slovy Franto, jde se domů jsme zavelely k odchodu. On, tak neposlušný a divoký nás v tom lese poslouchal na slovo. Ihned se vydal po úzké cestičce nazpět, nikam neprchal, vždycky se ohlédl, aby na nás počkal a přes potok přeskočil zpět s takovou samozřejmostí, jako by to dělal denně několikrát. Opravdu jsme byly na houbách s kocourem. Se psem chodí do lesa hodně lidí, ale houbového kocoura jsme měli ten rok asi vážně jenom my.

9. Jak jsem potkal houby

Z houbami jsem se seznámil už jako dítě, chodil k nám strýc Honza, starý tramp. Pravidelně přicházel každý měsíc 30 km z města X do města Y podle řeky, vycházel ráno ve 4 cestou navštívil přilehlé hájky a remízky nasbíral houby podle toho co rostlo, stihnul se vykoupat v řece a v 9 se objevil u nás doma. Byl krejčí tak chodil na starý Singrovce, opravit a ušít věci pro celou naši rodinu, byl to babičky bratr. Nejvíc se mi líbili bedly. Strejda je bral celé i z nohama, daly se do sklepa do kýble a chodil jsem koukat jak se pomalu otvírají. Babička z nich potom udělala řízky a nohy usušila, rozdrtila na prach a používala jako koření do omáček. Strejdu jsem měl rád ještě z jiného důvodu nosil tehdy nazývanou brakovou

literaturu, Rodokapsy, takže v 10 letech jsem věděl kdo je Hvízdavý Dan, Pobožný střelec, pes Rintintin atd, to bylo jiný kafe proti Ohníčku a Pionýru, psaly se 70 léta.

Strýc nosil kromě klasických letních hub i houby jarní, májovky, smrže i podzimní čirůvky a v zimě penízovky. Doma byl tehdy jediný atlas Houby v kuchyni od M. Smotlachy tak jsem houby okukoval už i v knížce. Strýc se kolikrát zdržel celý víkend tak jsem se těšil, že s ním vyrazím někam u nás v okolí, chodili jsme často na letiště místního Aeroklubu, kde se pásly krávy a tady mě strejda naučil poznávat špičky, pečárky, pýchavky a na podzim čirůvky fialové rostly zde tenkrát opravdu hodně, hlavně je málokdo znal. Mohu konstatovat, že tam rostou dodnes, ale už ne v takové míře. Strejda jezdil na tramp dolů na Sázavu, to byl ráj trampů a byl zastáncem hesla v přírodě se musíš uživit sám, jezdili z 10 Kč v kapse a stravu si sháněli prací na statkách, nebo pytláčením v řece a lesní plody, houby znal opravdu hodně.

Na špičky se chodilo s papírovým pytlíkem a nůžkami, stříhali se jen hlavičky, matka z nich připravovala hovězí na špičkách a samozřejmě polévku. Chodil jsem potom na špičky sám, vždy týden po deštích. Houby se tehdy ještě prodávaly na trhu, pamatuji v létě kopečky hojných lišek a na podzim zelánky a havelky, houby byly přepůlené a prodávaly je babky co si přilepšovaly k důchodu a ceny byly opravdu lidové. Osobně jsem havelku ještě nenašel a zelánky v okolí před 2 lety poprvé 4 kusy. Rodiče je kupovali na omáčku.

Když mi bylo 14 naši koupily škodovku a začlo se jezdit na houby jak rostly, měli jsme dobré informace, otec byl řidič z povolání, měl projetou republiku, křížem krážem o přestávky vždy stavěl na průzkum, nebo potkával houbaře s koši. Nejvíce jsme jezdili na

Plzeňsko ke Kralovicům, pane tady byla houbařina. Poprvé jsem našel křemenáče, smrkové hříby a hlavně mě fascinovaly houby, které jsem neviděl ani v atlase, literatury o houbách tehdy moc nebylo. Rodiče sbírali klasiku podborováky (hřib hnědý), kačenky (hřib strakoš), babky, kozáky, křemenáče, hříby, bedly, václavky, ostatním houbám, co měly dole chladič otec nevěřil, musel by tam být s náma strejda.

Houby se u nás zpracovávaly hlavně zavařením do octa, sušením, a podušené jen na sádle s kmínem a solí se plnily do sklenic a nahoru se nalilo sádlo a houby zavařily, cibule se nedávala, občas vykvasily tak matka od přidávání cibule upustila. Do soli nakládala babička, měla ten způsob zažitý. Matka byla dobrá kuchařka tak vymýšlela zajímavé pokrmy a houby jsme měli všichni rádi, moc mi chutnaly fleky s houbami, obměna šunkofleků, nechutnala mi jen smaženice u babičky ta ji nastavovala krupicí „brrrrr“ krupicovou kaši nesnáším od školy.

Odstupem let jsem se v práci seznámil z jedním kolegou. Taky vášnivý houbař a hlavně člen Mykologické společnosti, měl spoustu staré literatury a sborníků, tak jsem začal biflovat znalostí a párkrát jsme spolu vyrazili na houby, naživo je to nejlepší. Postupně jsem začal rozšiřovat sortiment jedlých a pro mne neznámých druhů. Jedno staré čínské přísloví praví: Jestli chceš být šťastný jeden rok, ožeň se, chceš-li být šťastný celý život staň se rybářem. Já bych to pozměnil, houbařem taky. Je pravda, že naše prapůvodní sběračská vášeň se v současné době zmodernizovala a dnešní lidé nás považují za podivíny jako rybáře a myslivce, vztah k přírodě je však silnější ... Houbařem se může stát každý, naštěstí to každý neudělá☺☺.

Klasická houbařina časem přeroste v mykologa amatéra, mykologa fotografa. Posledních 6 let jsem se dostal do tohoto stádia i já, už s košem moc nechodím, hlavně s báglem a fotoaparát, procházím přírodou a větší adrenalin je nafotit neznámý druh, než plný koš hřibů. Najít vzácný druh se nepoštěstí každý den, když se ale poštěstí, to je adrenalin, vidíš věci, který normální smrtelník nevidí, ani o nich netuší a příroda se ti odměnila za ty našlapané kilometry, tak takhle nějak jsem já potkal houby ...

10. Jak jsem se stal zimním houbařem

*Stalo se kolem 8.12.2005
Graching, předměstí Mnichova*

Ležíme na postelích univerzitní ubytovny opodál od rodné hroudy, kousek od pokusného jaderného reaktoru, na okraji zasněžených plání promrzlé země dubových věnců.

"Co furt listuješ v těch atlasech?", vyhrkne do ticha kolega Háva.

Usměji se. *"Jsa daleko od rodiny mám konečně chvílku pro sebe, a tak se snažím vyznat v ryzcích."* Poněkud unaveně připodotknu. *"Ale vidím to jako neřešitelné-e-e-e-é."*

"Houby nerostou, tak alespoň takhle, co?" praví Háva uštěpačně.

Nevím tedy, kde se to ve mne vzalo. Snad jsem chtěl vypadat jako zkušený houbař či přímo houbařský guru či co. *"Ho, ho, hóó! Jak jako, že nerostou? Jasně, že rostou! Zrovna zítra se chystám na procházku kolem řeky. Takže večer bude smaženice."* Pravím velmi sebevědomě, se samozřejmostí jako by tak činil každý občan ob den. Skutečnost je však taková, že jsem v prosinci na houbách nikdy nebyl. Víím jen, že mají snad růst hlívy a penízovky sametonohé. Ale to přeci nebudu přiznávat, zvláště ve chvíli, kdy už mne všichni začínají považovat za mykologa neb asi ani netuší, co to slovo znamená.

"Jó?!?!" Tož to bych chtěl vidět. Praví se zdviženým obočím.

"Není problém, zítra razíme. Trochu se oteplilo, přes den je teplota až +10 °C, takže jich bude jako much na hadovce." Dodávám ještě sebevědoměji, a údajem o teplotě ještě podtrhuji znalost problematiky. Svou jistotou v hlase i grimase jsem však odradil od možné sázky.

Je ráno. Vstáváme, snídáme, oblékáme se, a zjišťujeme, že jsme si sebou do vánočního Mnichova opoměli vzít košík na houbařskou vycházku. Venku je kolem nuly ... беру igelitku, brutálně ji propíchnávám vidličkou - v zimě se jistě nezapaří. Vyrážíme! Jdeme asi 200-300 metrů a jsme u řeky. Přicházíme k mostu a zkoušíme jít dál podél potoka, přičemž zrakem skenujeme stromy stojící i ležící jak sličné bosorky na rozpálených plážích. Nic! Ani hlívy ani sametonožky ani sličné bosorky. Jen křáčí a křupající sníh. Po asi 500 metrech přicházíme k dalšímu mostu. Háva vypadá jakože mu je zima. Asi nikdy v zimě nehoubařil a podcenil tedy oblečení ... prostě zelenáč. Tak se ptám, jestli místo brouzdání sněhem nechce vyrazit k domovu. Stejně to vypadá, že jsem přemachroval a nezbude mi nic jiného než přiznat porážku jako již mnohokrát. Jeho výraz mi říká, že chce jít domů. Jenže! Tu oko mé zavadilo o klobouček. A hele to jsou oni! Tyhle hledáme. Kouknem ještě tuhle a tamhle...

"Vidíš ty sametové nožky? To musí být určitě ony!" Vysloveně jásám uvnitř i navenek.

"Jak jako, že musí být? Já myslel ..." Reaguje Háva trochu vyděšeně.

"Klíd. Vidíš ty nožky ne? Ukážu ti je v atlasu. Nelze si je splést. Nic podobného v zimě neroste! Žádný strach." Dodám Hávovi argumenty a přitom uklidňuji i sám sebe. Ušli jsme další půlkilometr a máme půl tašky. Jsem nesmírně spokojen! Je to poprvé, co jsem byl v prosinci na houbách. Je to poprvé, co sbírám tuhle krasavici zimy. A je to poprvé, co se mi podařilo něco najít v přítomnosti někoho, koho jsem chtěl přichromit svými schopnostmi. Kolosální úspěch! Šlapem sněhovou plání zpět k domovu. Ani ne za 30 minut jsme zase na ubytovně. Houby skládáme na talíř a strkáme do lednice nechat rozmrznout - to jsou ale paradoxy, jak by řekl dnes již klasik.

Odcházíme do laborky na univerzitu pracovat. Zde již hákuje kolega Valda.

"Co tak pozdě chlapci?" Táže se zvědavě Valda.

"Byly jsme na houbách." Odpovídám s takovým tónem, aby bylo jasné, že si dělám srandu. Tentokrát si nechám prostor pro případnou sázku, teď už by navíc byla na jistotu.

"Jo. A na pomerančích jste náhodou nebyli?" Ptá se posměvačně.

"Nikoli! Normálně na houbách. Já mu taky nevěřil, ale ráno jsme sebrali skoro půl tašky. Když seženeš vejce a cibuli, jsi zván na smaženici." Přidává se Háva, který správně vytušil, že by mohlo něco kápnout.

"Hahaha. Ty vaše srandičky. Ale беру vás za slovo! Ale jestli smažka nebude, tak jsou vaše piva moje!" Smlouvá přechytralý Valda.

Beru si Hávu stranou a šuškáme si nějaké hlouposti, aby byl Valda trochu napnutý, a aby měl pocit, že nás má v hrsti. Pak se otáčím. *"Dobře! Ale když bude smaženice z hub, jsou ty tvoje piva na oplátku naše."* Přičemž sousloví "smaženice z hub" vyslovuji velmi zřetelně a po hláskách, aby měl pocit, že ho chceme nachytat na slovíčkách. Valda chvíli zaraženě přemítá, ale v zápětí s úsměvem vítěze potvrzuje dohodu stiskem ruky.

Večer jdeme z laborcky dříve, sedáme na auto a jedeme koupit do místního krámku cibuli, vejce a olej. Olej a cibule nebyl problém, ale vejce se nám nedaří najít. Líná huba - holé neštěstí, říkává mamka. Snažíme se s prodavačkou domluvit anglicky. Vypadá to, že neumí ani slovo. Náhle se jí rozjasní tvář a vyhrkne totéž, co na ní už asi minutu povykujeme. *"Aáá, eggs!"* a ukazuje prstem na regál. Děkujeme jí za ochotu a jdeme k regálu.

Čokoláda, sušenky, ...

"Asi si z nás tropí šoufky." poznamenávám pobaveně.

"Nedělá!" vyhrkne Valda a ukazuje na horní polici. Kindrvejce! Tak to je fór! Háva ze samého pobavením musí zatlačit i slzu. To se povedlo. Jdeme ke kase s tím, že už je mají asi vyprodané, a že to zkusíme jinde. Ale měli je hned vedle kasy, takže jsme je-li na ubytovnu.

Přichází naše chvíle! Vyndáváme z lednice talíř s hromadou penízovek. Valdovi ztuhly rysy zatímco my se tlemíme dookola hlavy.

"Tohle ale nejsou houby!" Snaží se Valda kličkovat. *"Tohle přeci nebudete jíst!"* A znovu se začíná cítit jako vítěz. Samosebou stále se poťouchle usmíváme a pokračujeme v přípravě. *"Ani to nesmažte! Nic vám nedám! Myšlena byla smaženice z JEDLÝCH hub! To se rozumí!"*

Sedíme u stolu, každý na talíři chlapskou porci.

"Tak do toho Valdo!" Pobízím ho s šibalským úsměvem.

"Tak tohle ne! Hoši. Takhle ne! To se snad rozumělo, že to bude jedlé." Valda odsouvá talíř. Jeho výraz vítěze je již značnou dobu vyměněn za smutný výraz podvedeného, uraženého, ukřivděného...

"Nebojte se chlapci! S chutí do toho!" Nabádám je, a začínám pojídat krmí.

Háva, který mi asi věří víc, se jen s výrazem nejvážnějším optal: *"Seš si jistej?"*

Přikyvuji a cpu do hlavy další lžící, a tak se Háva přidává. Když jsme skoro v půlce, tak to Valda nevydrží a zkouší to taky. Všem se nám dělají boule za ušima.

Sedíme mlčky u stolu, a jako správní vlastenci zkrze ústa vléváme do sebe chleba země české z plechového brnění, a všem je nám tak nějak dobře.

"Fakt jsem vám nevěřil. Fakt čumim." pronese do ticha Valda.

"Já vím." Odpovídám chápatě a dávám na stůl plato blanických rytířů z mého štosu. Je to přeci jen poprvé, co jsem byl v zimě na houbách. Dnes jsem se stal zimním houbařem. Nikdy na to nezapomenu, tak proč to rovnou neoslavít s účastníky.